

JIRÍHO VELTRUSKÉHO PŘÍSPĚVEK
K FILOSOFII DRAMATU
(*doslov a komentář*)

Ivo Osolsobě

Tato studie, splátka vymáhaná účtou, obdivem a vděčností — vždyť Jirímu Veltruskému tolik, tolik dlužíme! —, zkouší přiblížovat se k intendovanému předmětu v hermeneutických kruzích. Nejdřív je to, zkusmo a s rizikem omylu, kruh sotva ustavené divadelní vědy, případně dosud ani nezrozené sémiotiky divadla. Následuje řecké kontext strukturalismu, onoho prvotního, československého, strukturalismu 1942. Dále pak kontext strukturalismu jakoby světového, přestože neméně parochiálního, i když pařížského, strukturalismu dejme tomu 1977. Posléze pak kontext globální, vskutku celosvětový, ovšem nazíraný a citěný z úběžníku jednoho jediného statečného, žel již uzavřeného lidského života.

Výsledek by chtěl znít, kdyby to šlo, trochu jako čtyřvětá symfonie. Obě krajní věty jsou nejspíš *allegro agitata* hledání a nacházení kotvišť v rozbouraných vodách i časech. Obě prostřední věty, druhá a třetí, jsou pak monotematické. Písníčka strukturalismu tu zní jako refrén, nejdřív nostalgický, pak i groteskně, v scherzu, *accelerandem structuralism gone mad*. Finální fuga je pak zcela (?) nestrukturalistická, po úvodním *recitativo secco* trochu jako dobrodružný román a ryzí životopis.

1

Píše se rok čtyřicátý druhý: nejhorší, nejzoufalejší rok války a nejtemnější rok nacistické okupace. Odpoledne co odpoledne v Praze (Praha), právě tak jako v Brně (Brünn) — a brzy dojde k decentralizaci i do dalších míst — strukturuje čas salvy popravčích čet. V Praze hned jedna z těch prvních — jak si nazítří přečteme — smete Vladislava Vančuru. A v Brně je tam odtud, z popraviště v někdejších Kounicových kolejích, zvlášť dobře vidět nová dominant — průčelí nedaleké budovy gestapa, před třemi roky ještě